

§14**Verksamhetsplan med budget 2017**

AMN 2016-0316-01.02

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden fastställer Verksamhetsplan 2017 med budget och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Arbetsmarknadsnämndens ansöker om medel för kompetensutvecklingsinsatsen från kommunstyrelsen omfattande 7,3 mnkr i enlighet med bilaga 1.
3. Arbetsmarknadsnämnden godkänner omslutningsförändringar om 238,0 mnkr.
4. Arbetsmarknadsnämnden godkänner en fysisk samlokalisering av Jobbtorg Unga Kista och Arbetsförmedlingen.
5. Arbetsmarknadsnämnden godkänner förändring i organisationen av vuxenutbildningen.
6. Arbetsmarknadsnämnden ger arbetsmarknadsdirektören i delegation att ansöka om medel från social investeringsfond.
7. Arbetsmarknadsnämnden fastställer Internkontrollplan med väsentlighets- och riskanalys för 2017 i enlighet med bilaga 2.
8. Arbetsmarknadsnämnden fastställer Plan för upphandling för 2017, bilaga 3.
9. Arbetsmarknadsnämnden godkänner revideringar i Jämställdhets- och mångfaldsplan 2016-2018, bilaga 4.
10. Arbetsmarknadsnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Ärendet

Stockholm har fortsatt en stark utveckling och behåller sin ställning som tillväxtmotor för hela landet. Nya arbetstillfällen skapas. Arbetslösheten är lägre än landet i övrigt och fortsätter nedåt. Efterfrågan på arbetskraft är hög. Det ger sammantaget goda förutsättningar för de allra flesta stockholmarna – men inte för alla. Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm har pekat på stora skillnader mellan stadsdelar och mellan grupper av stockholmare. Bostadsbristen är en stor utmaning som på sikt kan påverka även den ekonomiska tillväxten. De kraftigt ökade flyktingsströmmarna till landet under främst hösten 2015 men även början av 2016 ger långsiktiga möjligheter för staden, men innebär kortsiktiga utmaningar vad gäller etableringen på såväl bostadsmarknaden som arbetsmarknaden.

Stockholmsregionens arbetsmarknad är kunskapsintensiv och ställer stora krav på de arbetssökande. Grupper av arbetslösa har svårt att leva upp till kraven och har därmed svårt att komma in på arbetsmarknaden. Det gäller främst unga som inte har en avslutad gymnasieutbildning, nyanlända, långtidsarbetslösa och personer med

funktionsnedsättning. Samtidigt beskriver många arbetsgivare att de har stora svårigheter att hitta lämplig arbetskraft. Det finns därmed ett stort behov av att fler arbetslösa stärker sina förutsättningar att kunna ta de jobb som finns på stadens och regionens arbetsmarknad. Detta förutsätter såväl aktiva matchningsinsatser som adekvata utbildningssatsningar.

Genom arbetsmarknadsnämnden förfogar staden över viktiga verktyg för att fler stockholmare ska kunna gå från arbetslöshet och bidra till arbete och för att arbetsgivare ska få tillgång till den kompetens de behöver. Aktiva arbetsmarknadsinsatser och olika former av vuxenutbildning bidrar till att fler stockholmare arbetar. Nationella satsningar på vuxenutbildning och fler till studier stärker stadens egna ambitioner. Mycket talar för att ett särskilt studiestöd kommer att införas 2017 som ger förutsättningar för fler att kunna ta del av vuxenutbildningen.

Nämnden och den Kommissionen för ett hållbart Stockholm har under 2016 utrett förutsättningarna för kortutbildade och särskilt utsatta ungdomar att etablera sig på arbetsmarknaden. Två rapporter inom kommissionens fokusområde "Arbete och försörjning" har tydliggjort utmaningarna – men också pekat på möjligheter. Under 2017 är det en prioriterad fråga för nämnden att omsätta dessa möjligheter i praktisk handling och i fortsatt utveckling av våra verksamheter.

Under 2017 kommer fokus i nämndens utvecklingsarbete att fortsatt ligga på:

- Fler till studier och utvecklat studiestöd för dem som behöver det
- Adekvata insatser för unga arbetslösa och unga utanför alla system
- Anställningar i staden genom Stockholmsjobb
- Stärkt arbetsgivarsamverkan både i arbetsmarknadsinsatser och yrkesutbildningar
- Utveckling av egenregi inom vuxenutbildningen

Utöver detta kommer ett ökat fokus att läggas på nyanlända. Inom ramen för det fortsatta arbetet med hållbarhetskommisionen kommer nämnden under 2017 att helt lägga fokus på nyanländas etablering.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 16 december 2016.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S), ledamoten Magnus Runsten m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Ledamoten Johan Fälldin (C) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra. Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S), ledamoten Magnus Runsten m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) förslag till beslut.

Reservation

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar följande

Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
Att Arbetsmarknadsförvaltningen får i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige
Att därutöver anföra följande

Stockholm står inför stora utmaningar framöver. Även om arbetslösheten sjunker, finns det stora skillnader mellan stadsdelarna. I Rinkeby-Kista är exempelvis 6,3 procent av befolkningen öppet arbetslösa medans arbetslösheten i Norrmalms stadsdelsområde, är så låg som 1,6 procent. Vi ser också att långtidsarbetslösheten befinner sig på väldigt höga nivåer, 58 procent av samtliga sökande är idag långtidsarbetslösa. Vi ser att ett nytt utanförskap växer fram som drabbar i synnerhet unga och utrikesfödda hårt. Skillnaderna mellan inrikes och utrikes födda vad gäller till exempel sysselsättning är visserligen mindre i Stockholm än i övriga Sverige. Men mycket återstår ändå att göra för att säkerställa en framgångsrik etablering och integration av fler. Vi vill se en ökad beredskap från den rödgrönrosa majoriteten för att möta utmaningarna med nyanländas etablering. För en god integration krävs att en snabb etablering, vad gäller bostäder, jobb och studier. Dessvärre ser vi att den rödgrönrosa majoritetens förberedelser är knapphändig och mer behöver göras för att nyanlända ska få en bra start i deras nya stad och land.

I verksamhetsplanen för 2017 är det oroväckande med nämndens osäkerhet kring ekonomin. Det råder exempelvis stor osäkerhet kring nämndens ekonomiska förutsättningar för vuxenutbildningen. Från januari 2017 införs rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux på gymnasial nivå. För detta har regeringen avsatt 537 mnkr för hela landet. Hur stor andel av medlen som tilldelas Stockholms stad är i nuläget inte heller klart. Under 2016 har alla som sökt, och som är behöriga, till komvux också fått en plats. Utveckling av deltagarantal samt ekonomiska konsekvenser för arbetsmarknadsnämnden av lagförändringen är i nuläget oklart

Ytterligare osäkerhetsfaktor för nämndens ekonomiska förutsättningar för vuxenutbildningen är regeringens aviserade förslag om studiestartsstöd. Det är i nuläget dock osäkert vilken effekt ett eventuellt studiestartsstöd får för deltagarantalet inom vuxenutbildningen.

Vi ställer oss ytterst kritiska till den osäkerhet kring Nämndens ekonomiska förutsättningar som framförs i verksamhetsplanen. För en välfungerande verksamhet med god kvalitet är det viktigt med en ekonomi i balans.

I Verksamhetsplanen nämns mycket ofta och länge om samordning, samverkan och nya organisatoriska enheter - däremot berörs överhuvudtaget inte hur staden praktiskt ska arbeta för att nå fram till ett bra resultat genom fler enkla jobb, lägre arbetsgivaravgifter för unga m.fl. åtgärder som stimulerar arbetsgivare att anställa just unga.

Ett fattigdomsbevis är hur utvecklingsarbete verkar ha övergått till att handla om "utvecklingen av egenregi" inom vuxenutbildningen. Mångfald, valfrihet och kvalitet lämnas på något sätt därhän vilket känns beklämmande. Mot bakgrund av alla återkommunaliseringar som nyligen skett och det försämrade företagsklimatet i Stockholm är detta särskilt illavarslande. Inte bara den tidigare upphandlingen har begränsats till antal utförare utan nu är den rödgrönrosa majoriteten ute för att ytterligare begränsa möjligheten till upphandling inom såväl SFI som vuxenutbildning genom egenregi.

FINSAM kommer få en viktig roll i det fortsatta arbetet – vilket var ett arbete som påbörjades blocköverskridande redan under Alliansens styre i Stadshuset.

Vi ser med stor oro på hur Stockholms stads förvaltningar kommer att klara av och mäta med den stora tillströmning, som nu sker av nyanlända. Under 2017 kommer staden ta emot 3 460 nyanlända personer på anvisning enligt bostättningslagen och som kommer från Migrationsverkets anläggningsboende. Utöver dessa kommer ytterligare 2 200 nyanlända med uppehållstillstånd i eget boende få up-

pehållstillstånd. Eftersom det i nuläget är ytterst oklart hur den nya lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd kommer att falla ut i praktiken kommer det innebära betydande oklarheter och osäkerheter för Stockholms fortsatta planering och prognostisering. Risken är att Stockholms stad inte kommer att leva upp till varken kvalitet eller kvantitet i sina åtaganden.

Ytterligare en faktor, som är minst sagt oklar och som har en mycket stor betydelse för kvalitet och välbefinnande liksom goda resultat för de nyanlända är den mycket svåra bostadssituation som råder i Stockholm. Det är välkänt att det i dag tar i snitt mellan 7-8 år att etablera sig på arbetsmarknaden för en nyanländ – risken är nu att denna långa tid knappast kommer att kortas ned utan snarare förlängas om en nyanländ ständigt tvingas byta andrahandsboenden eller än värre tvingas gå från ett anläggningsboende till en gymnasiktisal inom kommunen.

Det är tur för de rödgrönrosa att konjunkturen vänt och Stockholm växer mest av alla städer i Europa, annars hade efterfrågan på arbetskraft inte varit så stor, som den är nu. Det har medfört att fler än annars nu kunnat få arbete.

Alla som kan arbeta och försörja sig själva måste ges förutsättningar att göra detta utifrån sin egen förmåga. Stockholms stad ska arbeta aktivt för att skapa en alltmer inkluderande arbetsmarknad. Jobben ska också komma fler till del. Fler behöver rustas för det första jobbet, det ska alltid löna sig att ta ett jobb.

För att stärka integrationen av utrikesfödda vill Moderaterna Stockholms stad initiera en integrationspakt i samverkan med näringslivet och berörda offentliga verksamheter. Fokus ska ligga på insatser såsom mentorskap, förebilder, integration och ökade anställningar av människor med utländsk bakgrund. En väsentlig del av integrationspakten är att staden initierar ett yrkesmentorsprogram för nyanlända för att underlätta etableringen på den svenska arbetsmarknaden. Personer som har en yrkesbakgrund eller utbildning från sitt hemland ska erbjudas en mentor inom samma yrke eller bransch. Syftet är att erhålla information om yrket och hur det fungerar i Sverige. Mentorerna kan utifrån sin erfarenhet värdera den kunskap och kompetens som adepten besitter samtidigt som fler nyanlända kan skapa ett kontaktnät inom respektive yrkesområde.

Vidare vill vi att väntetider för valideringen ska minska, därför föreslår vi inrättandet av ett nytt Jobbtorg som ska arbeta fokuserat med utländska akademiker med uppdrag att underlätta processerna med validering av kunskap och utländska universitetsexamina. Samt ett andra nytt Jobbtorg ska arbeta med nyanlända yrkesarbetare för att validering av kunskap ska gå snabbare och på så sätt korta steget till den svenska arbetsmarknaden. Där det finns möjlighet och be-

hov ska utbildning i svenska för yrkesutbildade (SFX) utformas inom fler yrkes- och ämnesinriktningar. Nyanlända invandrare kommer snabbare ut på den reguljära arbetsmarknaden genom SFX-utbildningarna.

Samhällsorienteringen som ingår i etableringsstödet för nyanlända ska förstärkas.

Inom ett år ska nyanlända genomgå en samhällsorientering från det att etableringen inleds. Kursen ska vara obligatorisk för såväl nyanlända som asylsökande och avslutas med ett kunskapsprov. Inom ramen för samhällsutbildningen ska det finnas ett tydligt fokus kring hedersrelaterat våld och förtryck som inkluderar kvinnors och barns rättighet

Kvinnor som omfattas av etableringsreformen får generellt mindre tillgång till insatser än män. De deltar i lägre utsträckning än män i utbildningar, arbetsmarknadsinsatser och praktik. Mot bakgrund av detta ska arbetsmarknadsnämnden i samverkan med övriga berörda aktörer arbeta för att fler kvinnor med utländsk bakgrund erbjuds språkutvecklande insatser samt arbetsmarknadsinsatser som ökar deras möjligheter att komma ut i arbete eller starta företag. Arbetsmarknadsinsatserna ska fördelas jämt mellan nyanlända kvinnor och män. Inom ramen för detta utvecklingsarbete bör bland annat behoven av uppsökande insatser i miljöer där målgruppen finns uppmärksammas liksom behoven av en utökad samverkan med invandrarorganisationer.

Försörjning genom eget arbete är avgörande för människors möjligheter att känna självständighet. Det ska alltid löna sig att arbeta. Deltagande i arbetslivet är också väsentligt för att det ger en delaktighet i det svenska samhället. Alla som har förmågan att arbeta ska ges stöd att komma in på arbetsmarknaden utifrån sina individuella förutsättningar.

I övrigt hänvisar vi till Moderaternas budgetreservation.

Reservation

Ledamoten Johan Fälldin (C) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner delvis förvaltningens förslag till beslut.

2. I övrigt anförs följande.

Att skapa förutsättningar för alla att komma in på arbetsmarknaden är den lokala arbetsmarknadspolitikens viktigaste uppgift. Nämndens övergripande uppdrag är att stötta människor till arbete och att sammanföra stadens resurser med inriktning mot arbetsmarknad. Människor som står långt ifrån ska särskilt prioriteras för att motverka långvarigt utanförskap. Nämnden ska vara pådrivande för att

sänka trösklarna in på arbetsmarknaden, både i stadens verksamhet och i samarbete med näringslivet. Det är i sammanhanget viktigt att analysera effektiviteten i arbetsmarknadsinsatser som görs.

Stockholms stad ska fortsätta att bedriva ett brett integrationsarbete i form av svenskundervisning och verksamhet som syftar till etablering på arbetsmarknaden. Det är viktigt att integrationsinsatserna hänger ihop och att människor kan se ett sammanhang och ett mål. Yrkesorienterad SFI (SFX) har framgångsrikt testats i staden och ska i större utsträckning breddas till praktiska yrken. Även en variant för entreprenörer ska prövas med fokus på hur människor startar och driver företag. SFX ska tillgängliggöras även för nyanlända. Det är också viktigt att staden arbetar aktivt för att öka deltagandet inom samhällsorienteringen för nyanlända. Samhällsinformationen ska hålla hög kvalitet.

Stockholms stad ska som arbetsgivare medverka till att nyanlända snabbt ska komma ut på en arbetsplats som är relevant för individens utbildning, erfarenheter och intresse. Kommunala snabbspår ska underlätta för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden genom möjligheten att jobba inom stadens verksamheter. Nämnden ska vara pådrivande i arbetet för att öka antalet anställningar av personer med funktionsnedsättning i stadens verksamheter, och staden ska införa en modell med studentmedarbetare, där studenter vid sidan av studierna får möjlighet att arbeta i staden med uppgifter som är relaterade till studierna.

Centerpartiet vill påbörja ett starta-eget program för kvinnor i områden i ytterstaden. Programmet ska, förutom själva utbildningen, även innefatta uppsökande verksamhet för att nå så många kvinnor som möjligt. Genom programmet ska ett mikrolånsystem etableras där privata företag och andra organisationer ska ges möjlighet att bidra med mikrolån. Programmet ska genomföras tillsammans med aktörer som redan i dag jobbar med råd och stöd till kvinnor som vill starta eget.

Nämnden ska i samarbete med det lokala näringslivet öka kontakten mellan arbetsgivare och nyanlända och förenkla vägen in i jobb. Inte minst handlar det om att öppna möjligheter för fler enkla jobb. Enkla jobb innebär att arbetet inte har några krav på yrkesutbildning eller att kraven på utbildning är låga, men jobben i sig behöver inte vara enkla, utan kan ofta innebära höga krav på prestation. Ska de stora grupper människor, där många saknar eftergymnasial utbildning, som på senare år kommit till Sverige kunna integreras i det svenska samhället måste de enkla jobben bli fler. Staden ska bedriva ett aktivt arbete med lokala verksamheter, till exempel Yrkesvux. Nämnden ska ställa tydliga krav på anordnare om att ha nära kontakt med arbetsgivare och företag. Det är nödvändigt för att kunna läsa av inom vilka branscher det råder ett behov av arbets-

kraft och vilka bristyrken som finns lokalt. Arbetet inom Kommunförbundet Stockholms län (KSL) att få vuxenutbildningsregion på plats en är mycket angeläget. Det är också viktigt att sträva efter valfrihet i vuxenutbildningen och införandet av en vuxpeng är viktigt i detta sammanhang.

Med Jobbtorg Stockholm har Stockholms stad skapat en gemensam ingång till stadens olika resurser för att stödja människor i behov av ekonomiskt bistånd till egen försörjning. Det är positivt att verksamheten har ett tydligt jobbfokus och inga andra uppdrag än att hjälpa enskilda att komma i arbete eller att på börja studier. Genom att jobba tillsammans med företag, organisationer och andra myndigheter har jobbtorgen goda förutsättningar att nå bra resultat. Jobbtorgen erbjuder framförallt stöd och coachning till arbetslösa med social problematik eller försörjningsstöd. Det är viktigt att denna kategori av arbetssökande inte bara har kommunala tjänster att tillgå, utan även ges andra möjligheter till coachning kring jobb, starta företag, arbetsträning, praktik och kortare yrkeskurser. Därför föreslår vi att delar av jobbtorgsverksamheten öppnas upp för fristående aktörer.

Staden ska aktivt jobba med att uppmuntra och vägleda unga till att starta eget. Detta gäller naturligtvis även nyanlända ungdomar. Genom coachning och samarbete med företag och näringslivsorganisationer, information om företagandets villkor, marknadsföring och försäljningskanaler kan staden stimulera till ett första steg till företagande för unga. Nämnden ska därför vid sidan om att erbjuda vanliga sommarjobb i staden också erbjuda sommarjobb i företagsform för ungdomar.

Den bredd som arbetsmarknaden och näringslivet i Stockholm uppvisar är en stor tillgång för staden. I arbetet med att stödja hela Stockholms näringsliv ska därför inte minst det lokala näringslivet och dess betydelse uppmärksammas för att behålla och öka bredden. En så kallad inkubator kan hjälpa entreprenörer att ta nästa steg. Olika inkubatorer tenderar att fokusera på kreativa högkompetensyrken som till exempel life science eller informationsteknik. Centerpartiet ser även potentialen i att gatulivsentreprenörer, exempelvis food trucks, skulle kunna träffas och byta idéer för att utveckla olika affärskoncept in någon form av inkubatorverksamhet. I övrigt hänvisas till Centerpartiets budgetreservation.

Ersättaryttrande

Ersättaren Ofelia Namazova (KD) lämnade följande ersättaryttrande.

Om jag hade haft rösträtt skulle jag ha yrkat enligt följande:

att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
att hänvisa till Kristdemokraternas budgetreservation för 2017
att därutöver anföra följande

Det bästa sättet att skapa fler jobb är ett företagsklimat där människors idéer, kreativitet och entreprenörskap får blomstra. Den bästa arbetsmarknadsåtgärden är därför ett företagsklimat där små företag får möjlighet att växa sig starka. Stockholm ska vara en aktiv samarbetspartner i Stockholm Business Alliance för att främja jobb och företagande i stockholmsregionen och staden ska genom Stockholm Business Region AB vara lyhörd när det kommer till hur Stockholms företagare anser att stadens företagsklimat kan förbättras. Genom Jobbtorg Stockholm ska alla som idag är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet garanteras en snabb individuell bedömning och en aktivitetsplan.

En nyckel till framgång är nära samverkan mellan jobbtorget, försörjningsstödsenheten, arbetsförmedlingen, studievägledare och det lokala näringslivet. Detta ska kombineras med aktivitetskrav för att erhålla ekonomiskt bistånd, individuell coachning samt motiverande samtal med den enskilde. Ibland behövs särskilda utbildningsinsatser för att få personer att gå från bidrag till arbete. På jobbtorgen ska det dessutom finnas god tillgång till information och stöd för den som vill starta eget företag. Kristdemokraterna har länge förordat att ytterligare jobbtorg för unga ska inrättas i Söderort. Det är positivt att den rödgrönrosa majoriteten har anslutit sig till denna linje och att det nu finns på plats.

Nämnden ska erbjuda praktik- och ungdomsanställningar för unga mellan 16 – 24 år. Det innebär att ungdomar som under en längre period fått försörjningsstöd, har funktions-nedsättning eller rätt till instegsjobb, efter en praktikperiod på en till tre månader också erbjuds sex månaders visstidsanställning i staden. En insats som gett god effekt. Det framgångsrika arbetet med stockholmsvärdar och äldrevärdar ska fortsätta. Arbetsmarknadsnämnden ska därutöver, i samverkan med stadens övriga bolag och styrelser, arbeta för att fler unga får möjlighet till anställning i staden genom ungdomsanställningsavtal och yrkesintroduktionsanställningar. Staden ska verka för att anställa ungdomar enligt de avtal om yrkesintroduktion som har slutits av arbetsmarknadens parter inom den kommunala sektorn.

Ett viktigt utvecklingsarbete har bedrivits för att samtliga stadsdelsnämnder ska använda evidensbaserade instrument för bedömning både vid nybesök samt vid långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

Detta arbete ska fortgå.

Det är viktigt med en helhetssyn för att ge ett fullgott stöd till personer som är långt ifrån arbetsmarknaden och som behöver samordnade insatser från flera instanser. Arbetet med att inrätta förbund för finansiell samordning (FINSAM) är därför angeläget. Målet ska vara att fler personer får chansen att närma sig arbetsmarknaden och att behovet av försörjningsstöd därmed minskar. Kristdemokraterna vill även att Stockholms stad arbetar efter konceptet ”En väg in” och därmed eftersträvar att den enskilde endast behöver en myndighetskontakt. Studie- och yrkesvägledning utgör en viktig del i det arbete som bedrivs inom aktivitetsansvaret, det kommunala uppföljningsansvaret för 16–19-åringar. Det är viktigt att detta arbete utvecklas så att fler personer i målgruppen snabbt kommer tillbaka i utbildning.

Den som kommer till Stockholm från ett annat land ska få en god möjlighet till etablering. Mottagandet av nyanlända ska syfta till integration, arbete och delaktighet. Antalet nyanlända som söker sig till Stockholm är exceptionellt högt och mycket talar för att många kommer att söka sig hit även under de kommande åren. Därmed krävs konkreta åtgärder för förbättrad integration. Kristdemokraterna vill införa obligatorisk samhällsorientering för alla nyanlända. Det är avgörande att nyanlända får goda kunskaper om de grundläggande värderingar som genomsyrar det svenska samhället. Samhällsorienteringen ska tydligt belysa värdet av demokrati, jämställdhet, yttrandefrihet och vikten av att acceptera olikheter. Utöver detta är goda kunskaper i det svenska språket nödvändigt för etablering på arbetsmarknaden och i samhället i stort.

Undervisningen i sfi, svenska för invandrare, ska vara effektiv med ett brett utbud av utförare och inriktningar anpassade efter den enskildes erfarenhet och utbildningsnivå. Det ska finnas en tydlig koppling mellan sfi och arbetsmarknaden. I Stockholm finns i dag en mångfald av utbildningsanordnare, både kommunala och fristående, som erbjuder ett brett, flexibelt utbud av kurser i sfi. Undervisningen i Sfi finns på olika nivåer och utgår från den enskildes förkunskaper. Till exempel finns sfx-utbildningar för invandrare med en utländsk yrkesexamen, samt möjlighet att kombinera sfi med jobb eller praktik. Nyanlända som har genomfört en sfx-utbildning kommer snabbt ut på den reguljära arbetsmarknaden. Detta koncept ska därför utvecklas. Kopplingen mellan svenskundervisning, livet i Sverige och den studerandes framtida yrkesval ska vara tydlig. Där det finns möjlighet och behov ska sfx-utbildningar utformas inom fler yrkes- och ämnesinriktningar. Studie- och yrkesvägledning har en viktig roll för att underlätta nyan-

ländas etablering på arbetsmarknaden. Den enskildes förutsättningar och behov ska ligga till grund för utvecklingen av sfi. Vidare ska sfi-undervisningen vara flexibel så att studier och praktik kan kombineras i större utsträckning. Detta skapar möjligheter att förena studier i svenska med yrkesutbildning. För den som återfinns inom Jobbtorg Stockholm och är i behov av ytterligare sfi-studier, ska sfi kunna vara en del av jobbplanen. Åtgärder ska vidtas för att antalet avhopp från kurser inom sfi minskar. Erbjudande om Sfi för föräldralediga och Sfi-undervisning som krav för försörjningsstöd är exempel på sådana åtgärder. Kompetenta och engagerade lärare är en viktig faktor för sfi-utbildningens kvalitet och är grunden för en utbildning där studerande får goda resultat i en god studiemiljö. Invandrarkvinnor med låg utbildningsnivå är ofta i behov av språkutvecklande insatser. I syfte att nå denna målgrupp är det angeläget att nämnden fortsätter att bedriva uppsökande verksamhet och samverkar med bland annat föreningslivet, bibliotek och andra lokala aktörer.

Frivilligorganisationer bedriver ett värdefullt arbete för att underlätta integration för nyanlända. Nyanländas introduktion till språket och det svenska samhället förenklas betydligt om civilsamhället inkluderas. Det är angeläget att fadderverksamheten för nyanlända permanentas. För att kunna bygga ut verksamheten anslår Kristdemokraterna ytterligare två miljoner kronor i budgeten.

För dem som av olika skäl inte kunnat tillgodogöra sig utbildningen i grund- och gymnasieskolan är vuxenutbildningen en andra möjlighet. Rätt att studera inom den grundläggande vuxenutbildningen har den som saknar en nioårig grundskola. Plats inom den gymnasiala vuxenutbildningen erbjuds den som inte har en fullständig treårig gymnasieutbildning. I mån av resurser kan även personer med högre utbildningsbakgrund antas. Utgångspunkten för utbildningen är den enskildes behov och förutsättningar. Arbetsmarknadsnämnden ska inrikta arbetet på att skapa vuxenutbildningsmöjligheter inom bristyrken. Vuxenutbildning bedrivs i staden av skolor i egen regi samt av externt upphandlade anordnare. Regional samverkan leder till ökad valfrihet för de studerande samtidigt som den kan ge administrativa och kvalitativa vinster för kommunerna.

Inom vuxenutbildningen är en kompetent och engagerad lärarkår avgörande för skolans och utbildningens kvalitet. För att korta vägarna till jobb fortsätter staden därför att satsa på kvalitetshöjande åtgärder. Nya karriärvägar skapas för lärare genom karriärtjänster och ökade möjligheter till forskning.

Yrkesvux har visat sig vara en framgångsrik väg för människor att få jobb. Kristdemokraterna satsar därför fem miljoner kronor extra till yrkesvux.

Nämnden ska vara pådrivande i arbetet för att öka antalet anställningar av personer med funktionsnedsättning i stadens verksamheter. I detta arbete ingår att samverka med företag och andra organisationer för att skapa fler praktikplatser, feriearbeten och möjlighet till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden för denna målgrupp. Nämnden arbetar med OpenEyes, som erbjuder praktikplatser som kan leda till anställning för personer med funktionsnedsättning.

Nämnden utgör, genom Jobbtorg Resurs, ett komplement till socialnämndens försöksverksamhet som syftar till att aktivt stödja fler människor i daglig sysselsättning till ett arbete. Nämnden ska fortsätta arbetet med så kallade serviceassistenter inom barn- och äldreomsorgen för personer med lindrig utvecklingsstörning.

Deltagarna i daglig verksamhet ska ges möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsnämnden ska samarbeta med stadsdelsnämnderna i syfte att visa vägar till arbete. Satsningen på visstidsanställningar för personer med funktionsnedsättning ska fortgå.

Aspiranter vid jobbtorgen ska beredas utbildning och praktikplatser så att de kan bistå personer med funktionsnedsättning som omsorgsvårdar.

Kristdemokraterna vill öppna upp för fler sociala företag, som bidrar till att minska tröskeln till arbetslivet för personer som står långt ifrån den ordinarie arbetsmarknaden.

Alfa ger information och vägledning om sysselsättning, studier, praktik och arbete till personer med psykisk funktionsnedsättning. Detta arbete är värdefullt och det är viktigt att projektets framtid säkras.